

Notat om it-didaktik

Formålet i dette notat er at drøfte, hvilken betydning selve formuleringen af spørgsmål til en medarbejdergruppe har på de svar, der kan gives. Er det fx muligt at sætte spørgsmål ved it-implementeringen som helhed? Hvis ikke – kunne spørgsmålene så fx omformes, at det blev den didaktiske dagsorden, der blev styrende for arbejde og ikke den implicite dagsorden, at nu skal ikt jo indføres – så hvordan kan vi gøre det? Notatet har overskriften Fremadrettet evaluering, idet notatet er tænkt som et indlæg i en debat blandt medarbejdere og kolleger i forhold til, hvordan man stiller sig i forhold til arbejdet med ikt i fremtiden.

Fremadrettet evaluering

Når man spørger, indikerer man altid et bestemt perspektiv. Fremadrettet kan det være rigtigt perspektivrigt at overveje nye måder at formulere version3-projektet på.

En lille analyse

Se spørgsmålet:

”Drøft mulighederne for integration af ikt-værktøjer i faget”.

Spørgsmålet lukker på flere måder og afstikker retninger, som ikke er hensigtsmæssige. Det afstikker en ramme for svar. Spørgsmålet er, hvordan vi undgår det, så det lever op til, hvad vi vil. Det er et spørgsmål om fokus, om perspektiv.

Gør vi ikke ifølge spørgsmålet ud fra, at vi skal? Hvilke muligheder for integrationer er der, - underforstået: Nu når kravet er, at vi skal? Er det dagsordenen? Tænk, hvis vi finder ud af, at der ikke er så mange muligheder, så må vi jo helt droppe ikt'en... Eller vi må fastholde at bruge den, nu vi skal – selv om det er lidt kunstigt. Eller hvad?

I spørgsmålet forudsættes også, at vi har et fag som en enhed, noget vi ved, hvad er – og så skal vi have ikt ind i det. Her åbnes ikke op for, at faget måske er et helt andet efter processen. De svar, vi får, kommer så til at se forskellige muligheder for at klistre noget ekstra på et fag, som vi forudsættes at vide, hvad er. Tænk hvis vi ikke helt ved, hvad vores fag er i absolut forstand – bl.a. fordi det udvikler sig!

Lad os se på andre tilgange til en horisont, vi kunne spørge inden for. Overvej, at vi har et fag i udvikling. Vi kunne spørge: Hvor er det på vej hen? Hvor kunne vi ønske, at det er på vej hen? Hvordan kan vi ændre eller tilrettelægge aktiviteter, så vi kommer derhen, hvor vi gerne vil med faget? I et sådant perspektiv kunne vi komme frem til, at der skulle være et øget fokus på skriftlighed eller større interaktivitet i det fysiske klasserum. Hvad kan bidrage til det? Kan et værktøj (elektronisk) bidrage ved fx at give mulighed for større aktivitet, fx ved at de studerende eller elver skriver løbende refleksioner, at de skriver sammen, at de tollker skriftligt via bestemte værktøjer? Ja, så kan værktøjer bidrage til fagets mål. Værktøjerne inddrages, ikke fordi de skal af ydre årsager, men fordi de bidrager, til hvad man gerne vil med faget.

Det er fagene, vi er bundet op af – vi er bundet op af vores forståelse og udlægning af faget. Vi er ikke bundet op af at bruge bestemte værktøjer. Det kan være åbenbart at bruge forskellige værktøjer – og højst sandsynligt vil det kunne bidrage til et eller andet. Men det er det, vi vil med fagene, der berettiger brugen af værktøjer. Ikke at vi skal. Derimod er vi forpligtet til at ville noget fagligt. Her kan vi så bruge værktøjer, såfremt det bidrager til det vi vil. I modsat fald er vi også forpligtet til at sige fra. At vi fx har mulighed for – ud fra et eller andet vilkårligt kriterium – at integrere ikt i vores undervisning berettiger langt fra, at vi skal det. Vi er derimod forpligtet på fagets tarv.

Jeg er dog ikke i tvivl om, at vi kan leve op til denne forpligtelse og samtidig bruge værktøjer. Det kræver dog, at vi sætter faget først, ikke et ydre krav om at fx ledelsen eller ydre instanser vil have, at vi bruger it.

Jeg er også sikker på, at en forpligtelse på faget og inddragelse af værktøjer implicerer en *ændring* af faget. Ændringer kan føre i forskellige retninger – og derfor er det vigtigt at holde øje med, hvilke dagsordner værktøjer implicit fører med sig. Tekstbehandlingsprogrammer er et værktøj der kan layoute bøger og implicerer værdier fra en bogkulturel domineret verden. Forskellige værktøjer er designet til at opfylde bestemte funktioner. Inddrages og ”integreres” forskellige værktøjer, så følger dagsordenen med – medmindre da en eksplicit faglighed og faglig retning er klar. Vi har i dag også set, at forskellige værktøjer ikke nødvendigvis udfordrer implicite dagsordener – men omvendt blot kan være med til at cementere en bestemt læringskultur. Her tænker jeg på fx brugen af webquests under fx GoogleDocs – som kan ses som en meget lærerstyret måde lede studerende og elever på. I faget kunne man modsat i langt højere grad lægge op til fortolkningsfællesskaber og svar, som tager udgangspunkt i eleverne (ud fra mere receptionsorienterede læringskoncepter). Dette siger blot, at værktøjer både kan fastholde og cementere bestemte læringsrum.

Ud fra denne optik kunne en spørgehorisont derfor i højere grad tage hensyn til, at web3 ikke er et spørgsmål at skulle noget med værktøjer, at skulle integrere, at spørge om det er muligt (når det nu skal være...) – men i langt højere grad fokuserer på, hvad vi vil med fagene og se på, hvad der kan bidrage til det!

Kunne vi ikke i højere grad se på: Hvor er jeres fag på vej hen? Hvilke værktøjer kan bidrage til det? Hvilke værktøjer kan sætte turbo på denne udvikling? Hvilke nye kvaliteter, facetter, omdrejningspunkter, læringsmuligheder kan værktøjer bidrage til i jeres fag? Hvis I skulle formulere nogle krav til nogle værktøjer (om disse ikke umiddelbart findes) I har brug for, for at udvikle jeres fag i den retning, I gerne vil, hvad skal de så kunne? Hvis der er nogle værktøjer, der måske kan det, men skal modificeres, hvad er det så for værktøjer?

I disse forslag indgår et fremadrettet ønske om, at det er faget og dets udvikling, der er i fokus. Det drejer sig ikke om at finde ud af, om noget muligvis kan bruges – ud fra helt uklare kriterier. Det drejer sig om at formulere, hvad man gerne vil og så indrette sin søges efter værktøjer efter det.

Så slipper vi måske for skjulte dagsordener i denne sammenhæng. I begrebet ikt (som jeg har undladt i mine formuleringer ovenfor) impliceres, at vi skal finde kommunikationsværktøjer. Det er en slet skjult dagsorden – og en ikke hensigtsmæssig dagsorden. Dansk er fx langt fra et kommunikationsfag. Det er et erkendelsesfag. Og refleksionsfag. Ja tænk! Studerende skriver og bliver klogere – på sig selv, andre og deres omverden. Eleverne skriver. Måske skriver vi også selv. Vi gør det for at reflektere, erkende og blive klogere på, hvad vi vil. Det er der mange værktøjer,

der kan bidrage til. Lad os prøve at formulere os, så vi ikke på forhånd har sat grænser for os selv allerede i spørgsmålene.

Et fremadrettet ønske og en fremadrettet evaluering kunne således være, *at vi i højere grad afklarer, hvad vi mener vi skal med fagene og en højere grad af eksplicitering af, hvilke krav vi har til værktøjer.* Fokus er lige nu det forkerte sted. Tingene er vendt på hovedet. Det er ikke ikt, der er interessant! Det er fagene, der er interessante, og hvordan vi kan udvikle dem. For at udvikle dem skal vi have nogle gode koncepter for, hvordan vi spørger og sætter ord på, når vi skal finde noget, der kan løse de opgaver og problemer, vi står med. Jeg hørte en sige i dag: "...vi udnytter ikke bloggernes muligheder godt nok" – jamen det er jo den omvendte verden. Vi er jo som undervisere ikke sat i verden for at udnytte teknologiens muligheder – men derimod bruge den, hvor den kan bruges. "Vi kan ikke samarbejde med den skole, for de tillader ikke video" – ok – men er det teknologien, der er vigtig – og er den ikke her kommet i vejen for samarbejdet mere end at befordre det? Værktøjerne er der ikke, fordi vi skal bruge dem i fagene. Vi har fagene – og vi er forpligtet på dem og deres udvikling. Her kan vi inddrage nogle værktøjer, der bidrager til dem. Her kunne det være befordrende med en afklaring af version3-begrebet – og et fokus på den faglige identitet, det professionsorienterede, og hvad vi vil.